

Formål	<p>Formålet med instruksen er at sikre, at der udvises respekt for alle borgere, når der skal træffes beslutning om livsforlængende behandling og evt. fravalg af denne, så det enkelte menneskes integritet og selvbestemmelse respekteres. Instruksens beskriver</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ansvars- og kompetencefordeling • Krav til sundhedsfaglig dokumentation
Borgermålgruppe	<p>Borgere, der skønnes kritisk syge, stærkt helbredsmæssigt svækkede, alvorligt syge eller døende.</p>
Ansvar og kompetencer	<p>Lægen</p> <p>I tilfælde af, at en borger er alvorligt/uafvendeligt syg eller døende, kan borgeren og den behandlingsansvarlige læge (som udgangspunkt borgerens praktiserende læge) ved en personlig samtale aftale, at der ikke skal gives livsforlængende behandling eller forsøges genoplivning ved hjertestop. Det er kun en læge, der kan træffe denne beslutning. Lægen skal sikre, at borgers pårørende – med borger samtykke, hvis muligt – også inddrages i beslutningsgrundlaget. Lægen skal dokumentere beslutningen. Det er lægen, der vurderer, om borgeren er alvorligt/uafvendeligt syg/døende. I akutte tilfælde eller i tilfælde, hvor borger er i behandling hos en anden læge end borgers praktiserende læge, er denne læge ”den behandlingsansvarlig læge” og kan dermed træffe beslutning om fravalg af livsforlængende behandling. Lægeligt fravalg af genoplivningsforsøg bør så vidt muligt ikke træffes under akutte omstændigheder, hvor den ofte ville skulle træffes af en læge, som ikke har indgående kendskab til borgeren. En forudgående vurdering sikrer klare rammer for, hvornår personalet på et fagligt grundlag kan afstå fra at iværksætte forsøg på genoplivning, så det undgås, at der iværksættes genoplivningsforsøg, som ikke er fagligt begrundet og kan opleves som uværdigt over for borgeren.</p> <p>Lægen skal vejlede borger om muligheden for at frabede sig information. Hvis borgeren frabeder sig information, skal lægen informere borgeren om konsekvenserne af valget, herunder begrænsningerne i lægens mulighed for at inddrage borgeren i beslutninger om behandling. En borgers beslutning om at benytte ”retten til ikke at vide” skal respekteres. I situationer, hvor en borger utvetydigt tilkendegiver, at han eller hun ikke ønsker at blive informeret om sin sygdomssituation og behandlingsmulighederne, skal lægen spørge, om borgeren ønsker, at de nærmeste pårørende bliver informeret. Lægen kan henvise til palliation og terminal pleje, der lindrer ved livets afslutning.</p> <p>Leder</p> <p>Det er ledelsens ansvar at sikre, at både fast personale, autoriseret og ikkeautoriseret sundhedsfagligt personale – herunder afløsere/vikarer – har kendskab til og ikke er i tvivl om borgerens og lægens beslutning om fravalg af livsforlængende behandling.</p> <p>Ledelsen i det enkelte botilbud har ansvaret for, at instruksens er implementeret på tilbuddene. Ledelsen i det enkelte botilbud har pligt til at indsætte lokale tilføjelser i denne instruks, såfremt det er nødvendigt at præcisere eller uddybe lokale forhold. Instruksens skal være tilgængelig for alle medarbejdere.</p>

	<p>Medarbejder</p> <p>Hvis en borger er alvorligt/uafvendeligt syg/døende, skal en medarbejder i Søparken hjælpe borger med at tage kontakt til egen læge. I den periode, hvor en borger er uafvendeligt døende, skal der være et tæt samarbejde med lægen for at sikre, at personalet gør det rigtige i borgerens sidste tid, og når borgeren dør. Personalet i Søparken skal løbende, som et led i pleje og behandling være med til – på en hensynsfuld måde, at sørge for, at den enkelte borger, får mulighed for at tilkendegive sine ønsker og værdier med hensyn til livets afslutning. Medarbejderne har pligt til - og ansvar for at observere ændringer i borgerens almen- og helbredstilstand og videregive informationen til den behandlingsansvarlige læge. Såfremt der ikke er sundhedsfaglige medarbejdere på arbejde i Søparken, tages der kontakt til den kommunale sygepleje, når en borger ligger for døden. Hvis borgerens helbredstilstand forbedres i forhold til det grundlag, som lægen tog sin beslutning ud fra, skal medarbejderen kontakte lægen igen, og aftalen skal revurderes og dokumenteres på ny.</p>
<p>Borgerens ret til at afvise behandling</p>	<p>Habile borgere</p> <p>En habil og uafvendeligt døende borger kan afvise behandling, der kun kan udskyde dødens indtræden. Det er lægen, der vurderer, om borger kan anses for habil og dermed kan overskue konsekvenserne af beslutningen. Borgeren skal informeres om, at han eller hun til enhver tid kan trække sin beslutning tilbage. Borgeren skal samtidig gøres opmærksom på muligheden for at oprette et livstestamente.</p> <p>Varigt inhabile borgere</p> <p>Hvis borgeren er varigt inhabil, er det de nærmeste pårørende/værge, der på borgerens vegne indgår i beslutningsprocessen om livsforlængende behandling. Nærmeste pårørende/værge skal have den nødvendige information for at forstå situationen.</p> <p>I det omfang borgeren forstår behandlingssituationen, skal denne informeres og inddrages i drøftelserne af behandlingen, medmindre det kan skade denne. Nærmeste pårørende/værge kan ikke kræve, at borgeren får en bestemt behandling. Pårørende/værge har heller ikke kompetence til at fravælge livsforlængende behandling, f.eks. hjertestopbehandling.</p>
<p>Sundhedsfaglig dokumentation</p>	<p>Lægens beslutning om, at der ikke gives livsforlængende behandling eller forsøges genoplivning skal modtages skriftligt og dokumenteres i Nexus. Notér desuden lægens navn og dato for modtagelse. Personalet skal dokumentere observationer om borgers almen- og helbredstilstand samt borgers eventuelle tilkendegivelser med hensyn til livsforlængende behandling og genoplivning. Personalet skal dokumentere fortløbende og tidstro samt overholde de juridiske og lokale krav til dokumentation. Den relevante dokumentation skal fremgå fyldestgørende, entydigt og præcist i borgerens journal i Nexus.</p> <p>Dette gøres ved fyldestgørende udfyldelse af skemaet Fravalg af livsforlængende behandling, som findes under "Overblik" -> "4. Medicin og sundhed" -> "Medicin skemaer" -> "Fravalg af livsforlængende behandling". Når skemaet er udfyldt, ses det på forsiden i højre side af borgerens journal i Nexus.</p> <p>Generelle ønsker til livet afslutning, ønsker i den terminale fase og ønsker efter mors – beskrives i skemaet: Livets afslutning, som findes under "Overblik" -> "7. Særlig opmærksomhed – Biformen Søparken" -> "Livets afslutning".</p>

<p>Definition af begreber samt uddybning af forhold beskrevet ovenfor</p>	<p>Livsforlængende behandling Behandling, hvor der ikke er udsigt til helbredelse, bedring eller lindring men alene til en vis livsforlængelse. Der kan f.eks. være tale om respiratorbehandling, eller genoplivning efter hjertestop.</p> <p>Anden livsforlængende behandling Pligten til at orientere og anmode om en vurdering fra den behandlingsansvarlige læge gælder også eventuelt behov for anden begrænsning/justering af livsforlængende behandling end genoplivningsforsøg.</p> <p>Livstestamente En erklæring hvori en voksen person, der ikke er under personligt værgemål, har tilkendegivet, at vedkommende ikke ønsker at modtage livsforlængende behandling, hvis den pågældende måtte komme i en tilstand, hvor selvbestemmelsesretten ikke længere kan udøves af borgeren selv.</p> <p>Habil borger En habil borger er i stand til at give et informeret samtykke og kan forholde sig til og handle fornuftsmæssigt til behandlingsforslag m.m. på grundlag af modtagen information.</p> <p>Varigt inhabil borger En inhabil borger er ikke i stand til at give et informeret samtykke eller varetage sine interesser. Det er en lægelig vurdering, om borger kan anses for habil.</p>
<p>Reference til lovgivning mv.</p>	<p>Sundhedsloven, LBK nr. 191 af 28/02/2018 https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=199871</p> <p>Vejledning nr. 9025 af 17/1/2014: Vejledning om fravalg af livsforlængende behandling, herunder genoplivningsforsøg, og om afbrydelse af behandling uden for sygehuse https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=161404</p>
<p>Andre referencer</p>	<p>Information om Livstestamente: www.borger.dk https://www.borger.dk/sundhed-og-sygdom/Patientrettigheder/Livstestamente</p> <p>Information om fremtidsfuldmagt: https://www.borger.dk/samfund-og-rettigheder/fremtidsfuldmagt</p> <p>Information om mulighed for at ansøge om terminaltilskud til medicin: https://laegemiddelstyrelsen.dk/da/tilskud/individuelle-tilskud/terminaltilskud/</p>